

Warszawa, 17-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7040.2.2023.WK

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

via e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

zwracają się do mnie funkcjonariusze Służby Więziennej w sprawie nierównego ich traktowania w zakresie możliwości przenoszenia się do innych służb mundurowych.

Obecnie na mocy art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 22 lipca 2022 r o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U , poz. 1933) został dodany do ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1064, 1728 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655, 1115 i 1855) nowy art. 38a który stanowi, że:

1. Funkcjonariusz Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego może być na własną prośbę przeniesiony do służby w Służbie Więziennej, jeżeli wykazuje on szczególne predyspozycje do jej pełnienia. Żołnierz zawodowy może być na własną prośbę przeniesiony do służby w

Służbie Więziennej, jeżeli wykazuje on szczególne predyspozycje do jej pełnienia i uzyska on zgodę Ministra Obrony Narodowej na przeniesienie.

2. Funkcjonariusza albo żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1, do służby w Służbie Więziennej przenosi odpowiednio: Dyrektor Generalny do służby w Służbie Więziennej, z tym że Szef IWSW - do służby w IWSW, a Rektor - do służby na Uczelni, w porozumieniu odpowiednio z Komendantem Głównym Policji, Komendantem Głównym Straży Granicznej, Szefem Kancelarii Sejmu, Komendantem Służby Ochrony Państwa, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefem Agencji Wywiadu, Szefem Służby Wywiadu Wojskowego, Szefem Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefem Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Ministrem Obrony Narodowej, za zgodą Ministra Sprawiedliwości.

3. Funkcjonariuszowi albo żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1, nadaje się odpowiedni stopień Służby Więziennej.

4. Funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego, który w dotychczasowych jednostkach lub komórkach organizacyjnych uzyskał kwalifikacje zawodowe, na podstawie których został mianowany na stopień Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej albo żołnierza zawodowego, uznaje się za posiadającego kwalifikacje zawodowe uprawniające do nadania stopnia służbowego Służby Więziennej nie niższego niż stopień posiadany w dotychczasowej jednostce lub komórce organizacyjnej - odpowiednio do uzyskanych kwalifikacji i okresu pełnienia służby.

5. Funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego nieposiadającego jednocześnie stopnia, o którym mowa w ust. 4, uznaje się za posiadającego kwalifikacje zawodowe

uprawniające do nadania stopnia służbowego Służby Więziennej odpowiednio do uzyskanych kwalifikacji i okresu pełnienia służby.

6. Funkcjonariusz albo żołnierz zawodowy, o którym mowa w ust. 1, przeniesiony do służby w Służbie Więziennej zachowuje ciągłość służby.

7. Funkcjonariuszowi albo żołnierzowi zawodowemu przenoszonemu w trybie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje odprawa ani inne należności przewidziane dla funkcjonariuszy odchodzących ze służby.

8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy sposób i tryb prowadzenia postępowania w stosunku do funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych, o których mowa w ust. 1,

2) kwalifikacje predestynujące do służby w Służbie Więziennej,

3) równorzędność okresów służby i stażu, należności oraz uzyskane w dotychczasowych jednostkach kwalifikacje zawodowe do Służby Więziennej

- mając na względzie zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowania oraz realizacji naboru do służby w Służbie Więziennej w celu przeniesienia funkcjonariuszy albo żołnierzy zawodowych posiadających odpowiednie kwalifikacje do wypełniania jej zadań.

9. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stopnie: zawodowej służby wojskowej, Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego lub Służby Kontrwywiadu Wojskowego, które odpowiadają poszczególnym stopniom służbowym Służby Więziennej, mając na względzie zapewnienie równorzędności tych stopni w poszczególnych korpusach.

Na podstawie tego upoważnienia ustawowego wydane zostało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2022 r. w sprawie przeniesienia do służby w Służbie Więziennej (Dz.U, poz. 2052), stanowiące wykonanie dyspozycji wyżej cytowanego art. 38a ust. 8 ustawy o Służbie Więziennej.

Zwracający się do mnie funkcjonariusze Służby Więziennej podnoszą, że nie mogą być przenoszeni do innych służb mundurowych na takich samych lub podobnych zasadach. Sytuację tę odczytują jako niesprawiedliwą i niezgodną z zasadą równości. Mogą oni być przyjmowani do innych służb na zasadach ogólnych, tj. tak jak inni nie mundurowi kandydaci w postępowaniu kwalifikacyjnym. Sytuację tę odczytują również jako niezgodną z zasadą wzajemności.

Przedmiotowy problem był już podnoszony przez Rzecznika Praw Obywatelskich w wystąpieniu skierowanym do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2007 r. nr RPO-570289-903/07 (kopia pisma z uzyskaną odpowiedzią w załączeniu). Co prawda, wystąpienie to dotyczyło stanu prawnego obowiązującego pod rządami uchylonej już ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. poz. 1761, z późn. zm.), ale zawarte w nim tezy są nadal aktualne. Tym bardziej, że wraz z wprowadzeniem nowych jednostek w służbie - Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej oraz uczelni Służby Więziennej (Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości) – rozszerzeniu uległy kompetencje Służby Więziennej w zakresie rozpoznawania, wykrywania przestępstw, zapobiegania im, utrwalania dowodów - w stosunku do osadzonych, funkcjonariuszy i pracowników, innych osób przebywających na terenie jednostek penitencjarnych oraz poza ich terenem, których przestępstwo pozostawało w ścisłym związku z przestępstwami osadzonych, funkcjonariuszy i pracowników zakładów i aresztów śledczych. Powyższe zadania mogą być realizowane przez IWSW w formie czynności administracyjno-porządkowych i operacyjno-rozpoznawczych, a więc właściwych dla takich służb jak Policja, Straż Graniczna, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Celno-Skarbowej. Ponadto Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości posiada rozszerzony zakres działalności w porównaniu z Centralnym Ośrodkiem Szkolenia Służby Więziennej, uwzględniający oprócz kształcenia Służby Więziennej, również prowadzenie kształcenia przyszłych kadr organów wymiaru sprawiedliwości oraz innych służb realizujących, zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

Oznacza to, że wiedza i kompetencje aktualnych funkcjonariuszy Służby Więziennej mogą być z powodzeniem wykorzystywane w innych służbach mundurowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Finansów czy Marszałkowi Sejmu.

Już z poprzednio uzyskanej odpowiedzi od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wynika, że z punktu widzenia polityki kadrowej, w szczególności doboru kadr do poszczególnych rodzajów służb, może być zasadnym umożliwienie funkcjonariuszom Służby Więziennej przenoszenie się do służby w Policji. Kwalifikacje zawodowe i umiejętności funkcjonariuszy mogłyby zostać wykorzystane na przykład w pracy z osobami zatrzymanymi czy konwojowanymi. W ocenie Ministra korzystnym byłoby podjęcie stosownych działań mających na celu ujednoczenie zasad przeniesień służbowych funkcjonariuszy, a także omówienie różnic związanych z wymaganiami dla kandydatów do służb podległych MSWiA, w szczególności Policji i Straży Granicznej. Ponadto Minister zaznaczył, że uregulowanie kwestii przenoszenia się funkcjonariuszy w ramach służb powinno być poprzedzone wprowadzeniem podobnych regulacji prawnych do pragmatyk poszczególnych służb mundurowych.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. – Dz. U. z 2020 r. poz. 627 z późn. zm.), przesyłam w załączeniu Panu Ministrowi wcześniejszą korespondencję z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się w kwestii zasadności umożliwienia przenoszenia się funkcjonariuszy Służby Więziennej do innych służb mundurowych oraz podjęcie prac legislacyjnych mających na celu wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych w ustawach pragmatycznych innych służb mundurowych wymienionych w art. 38a ustawy o Służbie Więziennej. Będę wdzięczny za udzielenie informacji o zajęтым stanowisku.

zał. 1 – kopia wystąpienia do MSWiA z uzyskaną odpowiedzią

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1) Pan Marek Kuchciński

Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

2) Pan Wiesław Szczepański

Przewodniczący Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych

3) Pan Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Senackiej Komisji Ustawodawczej